

DEN DANSKE ARBEJDSMARKEDSMODEL 25. maj 2023

DEBATINDLÆG

Flere medlemmer af fagforeninger betyder højere produktivitet

Skrevet af

Sofie Holme Andersen
Cheføkonom

Nye forskningsstudier viser betydelige effekter på produktiviteten af at hæve fradraget for fagforeningskontingenter.

Kontakt

Cheføkonom

Sofie Holme Andersen

📞 61 27 58 24

✉️ sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Aktiviteten i dansk økonomi er fortsat høj, og beskæftigelsen slår rekorder. Mindre godt ser det ud for produktiviteten. Timeproduktiviteten, målt som bruttoværditilvækst per præsteret time, steg kun med 0,5 procent i den private sektor i 2022. Den relativt lave produktivitetsvækst kan skyldes, at mange fra kanten af arbejdsmarkedet er kommet i beskæftigelse i 2022.

” *Højere organiseringsgrad øger produktiviteten. Og højere fradrag for fagforeningsmedlemskab øger organiseringsgraden.*

Sofie Holme Andersen

Det er vigtigt at have fokus på produktiviteten, da det er den, der har [drevet udviklingen](#) i vores velstand. Et bud på at øge produktiviteten er relativt nemt og relativt billigt: Man kan øge fradraget for fagforeningsmedlemskab.

En række nyere forskningsstudier, som vi i AE har set nærmere på i en [analyse](#), finder nemlig, at højere organiseringsgrad øger produktiviteten. Og højere fradrag for fagforeningsmedlemskab øger organiseringsgraden.

Den øgede produktivitet kommer gennem forskellige kanaler. Generelt bliver europæiske virksomheder mere innovative, når medarbejderne er organiseret i en fagforening – måske fordi trygge medarbejdere i højere grad tør spille ud med nye idéer. Men produktivitetseffekten kan også skyldes andre forhold. Et [studie](#) finder, at produktivitetseffekten kommer fra forbedret dialog og forhandling med medarbejderne, mens et andet [studie](#) finder, at effekten skyldes øget efteruddannelse.

Andre [studier](#) finder, at allokeringen af arbejdskraft forbedres med fagforeninger, når virksomhederne har en vis grad af markedsagt. Det skyldes, at de mindst produktive virksomheder også er nødt til at hæve lønningerne på grund af fagforeningerne – selv når det sænker deres markedsandel. Dermed vinder de mest produktive virksomheder markedsandele, og arbejdskraften migrerer mod de mest produktive.

Tilsammen får et højere fradrag for fagforeningskontingenter altså produktiviteten til at stige. Det har man blandt andet set i Norge, hvor fradraget blev forhøjet fra 7 procent af det gennemsnitlige fagforeningskontingent til 21 procent. [Et nyt studie](#) viser, at forhøjelsen forbedrede virksomhedernes produktivitet med 4-6 procent. Andre [studier](#) finder mindre, men stadig positive effekter.

” *Andre studier finder, at allokeringen af arbejdskraft forbedres med fagforeninger, når virksomhederne har en vis grad af markedsmagt*

Sofie Holme Andersen

De norske studier kan oversættes til danske forhold, hvor regeringen for nyligt har fremsat et lovforslag om et højere loft over skattefradraget for fagforeningskontingenter. Overfører man de norske studier til danske forhold, kan regeringens forslag øge produktiviteten med 0,4-1,7 procent, svarende til en stigning i bruttoværditilvæksten i de private byerhverv med 7-28 milliarder kroner i 2030.

Regeringens foreslåede forhøjelse af fagforeningsfradraget svarer i øvrigt kun til, at man bibeholder den reale værdi af fradraget, da stigningen omtrent svarer til de forventede prisstigninger frem mod 2030.

Dertil kommer, at højere produktivitet i visse tilfælde kan give højere arbejdsudbud. Det fremgår af den seneste [produktivitetsrapport](#) fra De Økonomiske Råd.

Der er således økonomiske gevinster at hente ved at øge fagforeningsfradraget.